

עיראק: הגיגיו המקוריים של משה דיין

מוסקבה? זה אפשרי רק אם ינחלו האיראנים נצחון צבאי מכריע, וגם אז — רק לטווח קצר. ניתוחו הפגום של דיין לא יביא, כמובן, לשבירת האגדה על מחשבתו המקורית. נכון שהוא השתתף בשיחה עם מעריב, הביע דיעות ועמדות שהן ההיפך המוחלט מהמציאות בשטח, ושהראיון הזכיר קצת את השיחות בשטיבלים של מזר רחיאירופה, בתקופת מילחמתה העולם הראשונה. שום דבר לא יעזור. הסיפור של דיין היה תמיד בנוי על תדמיות שטחיות, ובוזו גם ישר, כנראה, לעולם.

יפן:

הפלישה לאירופה

כתב צרפתי שסיקר את מערכת הבחירות בגרמניה, שבה גברה הקואליציה הסוציאלי-דמוקרטית-ליברלית על

בית-חרושת יפאני למכוניות
פחות עשר שנות-חיים

הימין של פרנץ יוזף-שטראוס, הופתע מחשיבותו שהן עצומה של הנושא היפאני בכל אסיפות הבחירות שבהן נכח, הגרמנים הביעו חשש גלוי ממפולת בתעשיית המכוניות שלהם, בשל התחרות היפאנית. יבוא מכוניות יפאניות לגרמניה עלה ב-64 אחוז בשבעת החודשים הראשונים של 1980. בתקופה זו נמכרו 151,400 מכוניות יפאניות בגרמניה. בעיקר זכתה להצלחה המכונית המישפתתית טויוטה קורולה. מחירה של זו קטן ב-600 דולר ממחיר מכונית הפולקסוואגן המקבילה!

סיפור הצלחה. מחקר חשאי שערכה חברת פורד, שלה אינטרסים רבים בגרמניה, העלה שלולת הייצור היפאנית היא נמוכה ביותר, ואילו התפוקה עולה בהרבה על המקובל באירופה, או אפילו בארצות-הברית. פועל יפאני בחברת טויוטה, למשל, מרכיב מכונית אחת ליום. עמיתו בגרמניה מבצע אותה משימה בשלושה ימים, ובבריטניה בששה ימים. קשה לומר שהפועל היפאני עצמו נהנה מהצלחותיו בשדה הייצור. כדי לשאת על כתפיו את סיפור הצלחה היפאני הגדול הוא עובד 246 ימים בשנה, לעומת 205 ימי עבודה של הפועל הגרמני. הפועל היפאני גם מרוויח פחות. שכרו היומי הממוצע מגיע לשבעה דולר פחות מזה של עמיתו בגרמניה. בתנאים כאלה, בהם מצליח "יפאן" יותר מאשר היפאנים עצמם, לא יכולה אי-רופה לטמוד בתחרות.

בגרמניה מסרבים את שותפיו הליברליים של הלמוט שמידט להטיל מסים על המכוניות היפאניות. החברות המקומיות מפעילות לחץ אדיר על הממשלה. מאיימות בסגירת מפעלים וביצירת אבטלה המונית. ארצות יחרות באירופה הטילו הגבלות אחרות על יבוא מכוניות מיפאן. בספרד, למשל, חל איסור מוחלט על יבוא מכוניות מחוץ לאירופה; הבריטים הקפידו את היבוא ואילו האיטלקים קבעו מיכסה ועומה של יבוא — 2,200 מכוניות לשנה.

גם מול מדינות עוינות כוון הצליחו היפאנים להגביל את יצוא המכוניות לארצות השוק האירופי ב-26 אחוזים מאז ינואר 1980. הסקר החשאי של פורד מנבא שליטה ניכרת של המכונית היפאנית באירופה עד 1985, וגידול במכירות עד ל-100 אחוזים.

ריקאים בן-ברית פרובלמטי, אבל חשוב. זו איננה התפתחות חדשה. התהליכים הפרו-מירביים בעיראק כבר מצאו את ביטויים בהתנהגותה הפוליטית של עיראק בשנה האחרונה. כולל מתינותה הבלוטת בוועידת אר-פ"ק, באלג'יר, ביוני האחרון. את אזהרה ארצות-הברית לירדן, שלא להתערב במלחמה, יש לראות בהקשר אחד בלבד: הושינגטון אינה מעוניינת בהרחבת המלחמה. תדמיות שטחיות. לא יתכן מהלך במרחב שביא לריצת אמוק מבוהלת של העיראקים לורועות

מי מחרחר

מילחמה?

האם מותר לגימי קארטר לקרוא ליריבו רון נאלדן „מחרחר מילחמה“? יועציו של הנשיא נחרדו מהתגובה הקשה על התקפותיו של קארטר על רגן, בעת מסע-הבחירות של הנשיא בקליפורניה. „בורר שגימי צודק“, אמר אחד מיועציו הבכירים של הנשיא, „אבל כינויים

מועמד רפובליקאי רגן
גיבור ווטרגייט מסייע

כאלה מרגיזים את הבוחרים האמריקאים ויוצרים רושם רע.“

קארטר עצמו החליט למתן את הצהרותיו. בינתיים, כרגיל, קיבל את הסיוע העיקרי מרגן עצמו. השבוע הודיע המועמד הרפובליקאי כי ימי שוך ידו מהסכסוך פרוק החימוש עם הסובייטים, סאל"ט 2. הוא יפתח במירוץ-חימוש מזורז, ובכך ילחץ על הסובייטים להיכנס לעיסקה על שליטה בנשק גרעיני אסטרטגי.

עוד לפני שפר רישומו של הנאום הזה, קפץ גיבור ווטרגייט, ריצ'ארד ניקסון, והודיע על נכרנותו לשרת כיועץ אם רגן ייבחר בנובמבר.

הצהרתו זו של ניקסון, בעיתון סולייסיטי, הועברה לאמצעי-התיקשורת דווקא עלידי עוזרו של קארטר.

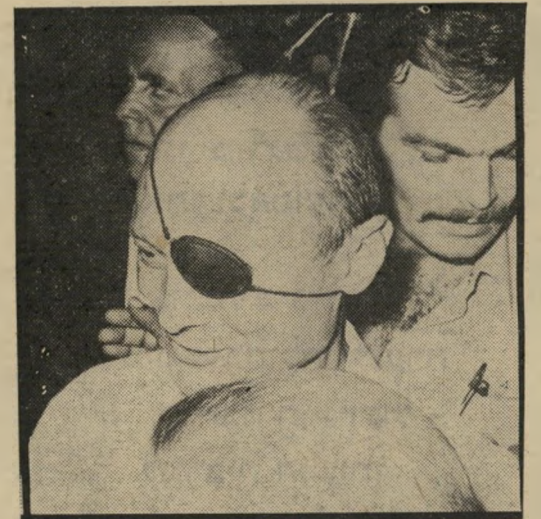
נכנס משה דיין. מערכת העריב שרוייה, כמובן, בהתרגשות. כל היתוחים הכבדים זומנו לפגישה עם ח"כ משה דיין. שמואל שניצר, שלום רוזנפלד, משה ז"ק, לוי יצחק הירושלמי ואפילו מנחם תלמי, השיחה, שפורסמה ב"גליון ערב שבת של מעריב (3.10.80), אינה עוסקת, חלילה, ברכילות ובדברים בטלים. היא מוקדשת ל"חיים בינלאומיים, לאיסטרטגיה מרחבית וכמובן, למילחמת עיראק-איראן. המנחה, עורך מעריב, מברך את דיין. הקדמתו ראוייה לציטוט כמעט מלא: „דמות שגור ייה במחלוקת. שאפשר לומר נגדה כל מיני דברים, אבל בעצם מוכרחים תמיד לומר שזאת דמות מעניינת, אדם בעל מחשבה מקורית. גם כשהמחשבה הזאת אינה מקובלת על כל אחד — אי יפשר לומר השיא לא מגרה, שהיא לא מחדשת.“

המחפף. וכשהאדמה כולה עוצרת את נשימתה-מש-מיע. חברה-כנסת את גירסתה על מילחמת עיראק-איראן פחות או יותר ב"ז הלשון: „...בשלב בריית-המועצות עיראק היא נכס ממדרגה ראשונה. זהו גשר קרקעי מברית-המועצות ועד למיפוף הפרסי. הסובייטים תמיד החשיבו מאוד דבר זה ומבחינה זאת אין להם בעלת-ברית שניה.“

ברית-המועצות עומדת מאחרי עיראק, מוסיף דיין. „כאילו אמרה: אני, ברית-המועצות, כבעלת-ברית רשית או לא רשמית של עיראק, עשויה להתערב אם תבואו ותפגעו בה.“

מערכת מעריב מציגה לדיין שאלה דווקא די אינ-טליגנטית. אולי אפשרי איהו מהפך, כמו קרה במילחמת אתיופיה-סומליה? (המהפך? בעיראק קרה כבר לפני יותר משנה, אבל לא חשוב). תשובתו של דיין היתה לא רק מקורית, אלא גם מגרה: „כרגע אני חושב שדבר זה לא יתכן. ברית-המועצות קשורה בעיראק. קשה להניח שהיא תחליף צדדים... אני מניח שלפני שעיראק פתחה במלחמה — היא נועצה בברית-המועצות.“

נכון. כל אחד מהקוראים כבר שמע גירסה זו. ב-

ח"כ משה דיין
לא מקורי ולא אנליטי

מספרה, בתור לאוטובוס, אולי אפילו ביצע בבלומי פילד או בימק"א. בשבת, מה לעשות שכל הניתוח המקורי הזה אינו אלא הבל ורעות-רוח מתחילתו ועד סופו?

לדא מידע. עיראק חדלה ממדיניות מהפכנית ברחב בשנתיים האחרונות. היא הפכה למפיקת-נפט אדיר-רתכות, עברה תהליכי תיעוש, והעיקר, נטשה כבר מוזן את בריתה עם הסובייטים. בעלת-בריתה העיקרית של עיראק הן עתה סעודיה וירדן הפרוראמריקאיות. יוזמתה המילחמתית לי נעשתה למען הסובייטים. אלא למען האינטרס העיראקי בתיאום עם ריאד, שהיא בבת-עונה של וושינגטון. לכן לא מהווה עיראק כיום שום נכס לסובייטים וגם לא גשר קרקעי למיפוף הפרסי או למקום אחר. נשיא עיראק, סאדאם חוסיין, כבר שולט במיפוף הפרסי, ויש להניח שכל צעדיו נעשו בתיאום איסטרטגי ואולי אפילו טקטי עם ארצות-הברית. גירוש היועצים הסובייטיים מעיראק והצעות הסיוע של מוסקבה לאיראנים מהווים גם הם הוכחה ניצחת, שח"כ משה דיין אפסוט מדבר שטויות. או, מידע, הוא לא קורן עיתונות חזק. הוא סגן בהערכת צביונה הפנימי של עיראק ועמדותיה במרחב ובזירה הבינלאומית לפחות בשנה וחצי. כמו בכל עניין עקרוני אחר הוא מביע, תוך קונפורמיזם מוחלט, את הדיעה הכללית ברחוב הישראלי.

סאדאם חוסיין הולך, מבחינות רבות, בדרכו של אנוואר אל-סאדאת. לארצות-הברית הוא מהווה גם אל-טרנטובה אפשרית לנשיא מצריים, אם יסחף סאדאת ומאורעות שחארי התמוטטות הסכמי פס-דייוויד. עבור האמריקאים סעודיה היא מדינת המפתח באזור. גם הסובייטים מבינים שארצות-הברית עלולה ללכת עד הסוף אם יהיה איום רציני על המישטר המלוכני של סעודי. בעיראק האמביציונית והלאומנית מצאו האמ-